

19.67x16.04	1	עמוד 63	רגע - מגזין אקטואליה	22/08/2024	91366825-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

רגע היסטורי

29 באוגוסט 1897 | א' אלול תרנ"ז

הקונגרס הציוני העולמי הראשון

בפראק שחור ועניבה לבנה: צירי התנועה הציונית מכל העולם מתכנסים לראשונה

איכר זורע תלמים המתמשכים עד הכותל המערבי, ונרשם בו קוד הלבוש: "חליפה רשמית שחורה (פראק) ועניבה לבנה הם חובה בישיבת הפתיחה החגיגית". הוסבר כי לבוש רשמי "יוצר נעימת דיבור מתונה".

הקונגרס נפתח ב-29 באוגוסט 1897 והדיונים בו נמשכו שלושה ימים. בין המשתתפים התגלעו חילוקי דעות באשר לאופן הפעולה. היו

שדגלו ב"ציונות מעשית", כלומר התיישבות מיידית בארץ ישראל, ואילו אנשי "הציונות המדינית" תמכו בהשגת תמיכה בין לאומית בטרם התיישבות מעשית. כפשרה, אישר הקונגרס את "תוכנית בול" שקבעה כי התנועה הציונית שואפת להקים בית ליהודים בארץ ישראל תוך הבטחת ערבות מאומות העולם.

בנעילת הטקס הכריז הרצל, "תם הקונגרס הציוני הראשון" כשדבריו נבלעו בתשואות המשתתפים שנמשכו כמעט שעה.

ההתערורות הציונית בעקבות הקונגרס סחפה אחריה רבים מקרב העולם היהודי, אולם רוב הרבנים ומנהיגי היהדות החרדית בעולם התנגדו נחרצות לתנועה ועמדו מולה כחומה בצורה, בראותם את השאיפה להקמת מדינה נוגדת את הציפייה לכיאת המשיח, ואת ראשי התנועה כמי שרוצים לשרש את יסודות הדת ולהפוך חלילה את העם הנבחר ל"עם ככל העמים".

בשנת 1896 פורסם ספרו של בנימין זאב הרצל "מדינת היהודים" ורבים מיהודי העולם נדבקו בשאיפות ציוניות. בנקאי יהודי-הולנדי בשם יעקובוס קאן, שהיה הבנקאי הפרטי של בית המלוכה ההולנדי, העמיד את המימון והקשרים חובקי העולם לטובת כינוס ועידה בה ישתתפו כל מנהיגי תנועת הציונות.

הרצון לקיים את הקונגרס במינכן שבגרמניה נתקלה בהתנגדות רבה. מצד אחד פעלו נגדו הרבנים בגרמניה שכמו רוב רבני אירופה התנגדו לתנועת הציוניות החילונית, ומצד שני יצאו מולו הרפורמים שחששו כי הקונגרס יפגום במאמציהם של יהודי גרמניה להוכיח פטריוטיות גרמנית אדוקה. לבסוף הוחלט לקיים את הקונגרס בעיר בול שבשווייץ.

ארבעה ימים לפני הכינוס הגיע הרצל לבול וגילה כי המשרדים שהועמדו לרשות ראשי הקונגרס מוקמו בחנות של חייט, ומחשש לעורר לעג הוא הורה לכסות את שלט החנות.

מעל פתח האולם בו התכנס הקונגרס תלה הפעיל הציוני דוד וולפסון, דגל כחול לבן מעוטר במגן דוד, אותו עיצב בהשראת טלית.

בימי הוועידה היו רחובות בול מלאים בקהל ססגוני מכל רחבי העולם היהודי. הגיעו צירים מאירופה, ארץ ישראל, צפון אפריקה ואמריקה. על כרטיס הכניסה הודפסה תמונת

צירי הקונגרס הציוני הראשון